

Barne- og likestillingsdepartement
Att. Hilde Merethe Berg
Postboks 8036 Dep
NO-0030 Oslo

Vår dato:
19.08.2016

Vår referanse:
16/6886

Deres dato:

Deres referanse:
16/1787

Hørings svar forslag til ny EU-forordning om forbrukervernsamarbeid (COM (2016)283)

Forbrukerrådet viser til brev av 6. juni 2016 der departementet ber om høringsinstansenes syn på EU-kommisjonens forslag til forordning om forbrukervernsamarbeid.

Forbrukerrådet ønsker å gi noen innspill av overordnet karakter.

Det er viktig for den enkelte forbruker at tilsyns- og forbrukervernmyndigheter kan forholde seg til et effektivt og målrettet regelverk og at de er i stand til å håndheve regelverket på en tilfredsstillende måte til beste for forbrukerne. I dag foretas i liten grad tilsyn og undersøkelser utover landegrensene, noe som er uheldig nettopp fordi mange overtredelser er grenseoverskridende. Med dette forslaget ser vi at Kommisjonen ønsker å styrke forbrukervernsamarbeid og å gi nasjonale organer utvidet kompetanse og bedre mekanismer for samarbeid, både seg imellom og med andre aktører (som forbrukerorganisasjonene). Den positive trenden med styrking av samarbeid over landegrensene er viktig, og vi ser den også på andre områder, for eksempel i den nye personvernforordningen. Samarbeid om forbrukervern som foreslått er viktig blant annet for å hindre urimelig handelspraksis på tvers av landegrenser i Europa. Generelt er det grunn til å understreke at økt kompetanse også må følges av ressurser slik at regelverket blir effektivt.

- Forbrukerrådet støtter forslaget om at nasjonale myndigheter (offentlige tilsyns- og forbrukervernmyndigheter) får styrket sanksjonskompetanse. I et marked som i økende grad er digitalt, er særlig anledningen til stenging av nettsider et hensiktsmessig og effektivt middel for å ivareta forbrukervernet. I de tilfeller det oppstår et tap på forbrukers hånd, har den enkelte forbruker av ulike grunner gjerne få incitament til å forfølge et krav og det er ofte tale om en lav sum. Det er derfor positivt at det innføres en mulighet for å kreve

kompensasjon på vegne av forbrukerne i denne type saker som sjelden kommer inn for ordinære domstoler.

- Det er positivt at samarbeid og samarbeidsrutiner mellom ulike myndigheter styrkes med sikte på å avdekke brudd. Fra et forbrukerperspektiv er det grunn til å stille spørsmål om grensene for hva som skal anses som et brudd på "EU-nivå" er for snevret til å ivareta forbrukervernet godt nok. Forslaget til forordning legger opp til at minst tre firedele av EU-statene og tre firedele av befolkningen i unionen må være skadelidt for at det foreligger et brudd, noe som umiddelbart synes som en høy terskel.
- Forslaget til forordning tar opp ulike sider av koordinering og undersøkelser. Som et generelt synspunkt, er det nødvendig med åpenhet med hensyn til de overordnede føringene («common enforcement positions») ettersom disse vil danne utgangspunkt for reviderte kriterier (for koordinert tilsyn). Forbrukerrådet mener det er viktig å konsultere forbrukerorganisasjonene og å gjøre informasjon tilgjengelig for forbrukerne. Vi mener at bestemmelsene om å sikre synspunktene (til ulike berørte parter) eksplisitt definerer at nasjonale forbrukerorganisasjoner (herunder på EU-nivå) - skal konsulteres som berørt part.
- Et effektivt regelverk er utformet slik at det i minst mulig grad åpne for såkalt "forum-shopping". I arbeidet med koordinerende tiltak der et lands myndighetsorgan utpekes til å gjennomføre tiltak på vegne av flere, kan næringsdrivende i større grad ønske å etablere seg i stater som i et tilsynsperspektiv er svakere. I denne sammenheng stiller vi spørsmål om det kan være behov for å justere eller fjerne kravet om at tilknytning for den næringsdrivende er avgjørende for å kunne gjennomføre koordinert håndheving.
- Det er positivt at det legges til rette for varslingsmekanismer som inkluderer forbrukerorganisasjoner. Gjennom sin publikumskontakt har de god kjennskap til hvilkebrudd og overtredelser av regelverket som oppstår. Forbrukerrådet mener derfor at vi og tilsvarende forbrukerorganisasjoner, herunder ForbrukerEuropa som del av ECC-nettverket, må få anledning til å legge inn varsler i CPCs varslingsystem. Etter vårt syn er det også hensiktsmessig å etablere en tilbakemeldingsstruktur med hensyn til hvordan varslingen behandles. Det er særlig viktig om det ikke er aktuelt å følge opp varslinger for at forbrukerorganisasjonene eventuelt kan vurdere å følge opp på egenhånd.
- Forbrukerrådet mener det er naturlig å se nærmere på om forslaget til CPC-forordning også kan omfatte andre rettsakter. Forbrukere opplever ulike utfordringer på området for finansielle tjenester, og det er til en viss grad hensyntatt ved at boligkredittdirektivet og betalingskontodirektivet omfattes av forslaget. I forlengelsen av dette kan det være aktuelt å identifisere og undersøke om forslaget også kan omfatte andre rettsakter der det er lite eller

ikke noe samarbeid på EU-nivå på området for forbrukerrettet finanslovgivning.

Tilsynsmyndighetens virksomhet styres dels av enkeltklager og dels av egeninitiert tilsyn. I praksis vil enkeltklager være et viktig bidrag for å fange opp problemområder og gi grunnlag for tilsynsmyndigheten til å gripe inn mot overtredelser. Det er også viktig at denne suppleres av et generelt og aktivt tilsyn uavhengig av klager. Forslag til forordning om forbrukervernsamarbeid er i så måte et bidrag for å styrke tilsynsmyndighetenes grenseoverskridende virksomhet.

Vennlig hilsen
Forbrukerrådet

Audun Skeidsvoll
forbrukerpolitisk direktør